

6660

6660 read

לפני כן בצ

- 51 -

ועדת החקירה - ישיבה קי"ח

21.7.74 - אחר-הצהרים

העד: אל"ם עוזי יאירי

אד

אל"ם עוזי יאירי, אחה מצהיר בהן-צדק לוטר אח
האמת. (העד מצהיר) העדות שלך היא סודית

היו"ר אגרנט:

והריון הוא סודי.

מה גילך, מהו מקום הולדתך?

אני יליד 1936, נולדתי בארץ.

ע. יאירי:

איפה?

היו"ר אגרנט:

בחל-אביב

ע. יאירי:

אחה יכול למסור כמה פרטים על קורות חייו -

היו"ר אגרנט:

חינוך, פרטים צבאיים.

בשנות ילדותי חייתי בשכונה קטנה ליד חולון בשם

ע. יאירי:

מולדת. ולמעשה גדלתי באווירה מחתרמית. עברתי

לחולון. למדתי בבית-ספר מקצועי אורט כיסוף. הייתי ^{בהכשרה} ~~בש~~ בתנועה המאוחדת.

הייתי בקבוץ נחל עוז. התגייסתי לנח"ל. התנדנחתי לקורס מ"כ. עשיתי קורס

מ"כ'ים במלואו. הדרכתני בקורס מ"כ. הייתי בגדוד 50, גדוד נח"ל לצנח.

הפקידי היה סמל מחלקה, אחר-כך מ"ם, אחר-כך מ"ם.

למדתי באוניברסיטה שלוש שנים, בשנים 1961-1963,

אם אינני טועה. זה היה על חשבון הצבא.

קיבלת תואר ראשון?

היו"ר אגרנט:

כן, בכלכלה וסדעי המדינה.

ע. יאירי:

אחר-כך עברתי ליחידה 269, הייתי סגן מפקד היחידה

במשך שנתיים. זוהי סיירת מטכ"ל. לאחר מכן פיקדתי על היחידה שנתיים ימים.

במפקיד מקביל פחות או יותר לפג"ד בחתום מאד מסוים.

ועד החקירה - ישיבה קי"ח -
21.7.74 - אחר-הצהרים
העד: אל"ם עוזי יאירי
(ע. יאירי - המסך:)

לאחר סכן נסעתי לארצות-הברית ועברתי בית-ספר

לפיקוד ומטה של צבא ארצות-הברית בסך שנה. חזרתי, הייתי סגן מפקד חטיבת
הצנחנים שנה אחת. הייתי ראש לשכת הרמטכ"ל שנה אחת.

באיזה שנה זה היה?

היו"ר אגרנט:

עשיתי את החילופין בית בר-לב לדוד אלעזר.

ע. יאירי:

בחוס שנה קיבלתי את הפיקוד על החטיבה.

מתי זה היה?

היו"ר אגרנט:

בחודש יוני לפני שנתיים, יוני 1972.

ע. יאירי:

מה מספר החטיבה?

היו"ר אגרנט:

חטיבה 35.

ע. יאירי:

איפה היא היתה במלחמה?

היו"ר אגרנט:

במלחמה היא היתה מפוצלת. גדוד 50 היה ברמת-הגולן,

ע. יאירי:

ושאר החטיבה התפזרה. חלקה היה אחי, גדוד 890.

כל השאר היה מפוצל.

איפה היה גדוד 890?

היו"ר אגרנט:

ע. יאירי:

איפה אתה היית עם הגדוד - ברס-סודר?

ע. יאירי:

החלתי בראס-סודר. אחר-כך עברתי לאוגדה 162,

ע. יאירי:

מה שקרוי קרב החווה-הסינית. אחר-כך עברתי לאוגדה 143,

ואתה במרחי את המלחמה עד הסוף.

כשבועיים לאחר תום המלחמה ביקשתי מרצוני שיהליפו

איתי כחפקיד.

החליפו אותך? החליפו את החפקיד?

היו"ר אגרנט:

כן, בהחלט. בערך שבועיים אחרי הפסקת האש.

ע. יאירי:

איזה תפקיד?

היו"ר אגרנט:

ועדת החקירה - ישיבה קי"ח
21.7.74 -אחר-הצהרים
הער: אל"מ ע. יאירי

ע. יאירי: עברתי לקצח"ר, הייתי כשלושה חדשים סגן קצח"ר,

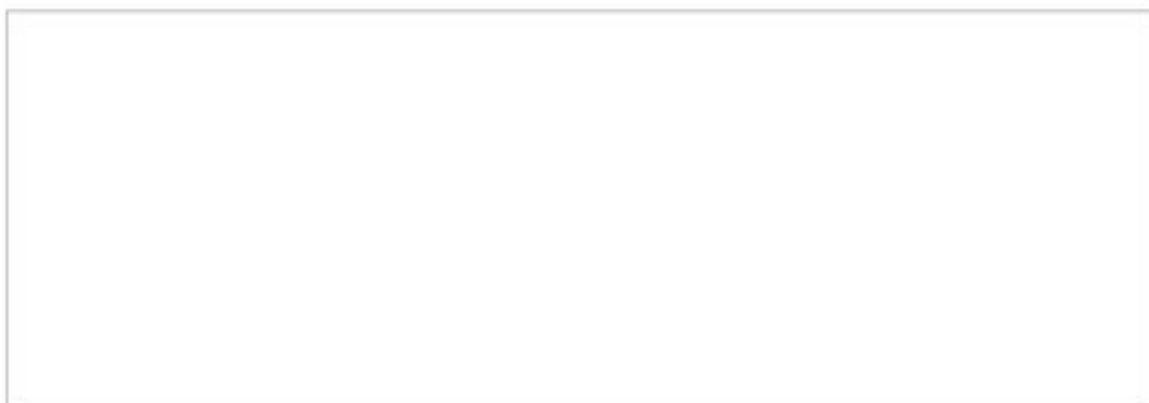
משם עברתי לאמ"ן, ואני נמצא עד עכשיו באמ"ן.

באיזה תפקיד באמ"ן?

היו"ר אגרנט:

מסונה על תורת הלחימה של האויב במחלקת מחקר.

ע. יאירי:

זה ענף חדש באמ"ן - תורת הלחימה של האויב?

לנדוי:

עד כמה שידוע לי, עסק בכך קצין אחד שגם עוסק

ע. יאירי:

בזה היום, שהוא מתמחה בדוקטרינה הסובייטית.

הוא עובד לבדו. עכשיו אנו שנים, תגבורת של מאה אחוזים, בצורה מסודרת ומסונסת
אני חושב שזה לא היה. מתחילים עם זה.

לפני מלחמת יום הכיפורים אחת השקעת הרבה בכל

לסקוב:

הנושאים הנקראים משמעת, טיפול בפרט, משמעת מבצעית

משמעת טכנית, בהיקף של כל החטיבה, כולל הבסיס, אולי אחת יכול לתאר את נקודת
הכובד - איך הגעת אליה, ובמידה ואתה יכול גם לתאר מה מזה הוכיח את עצמו, ומה
מזה אולי היית עושה אחרת?

21.7.74 - אחר-הצהרים

הער: אל"ט ע. יאירי

ע. יאירי:

אני השתדלתי להשיג דבר כזה, מן מודל כזה; ציזן ללא עוררין. נותנים פקודה - מבצעים. ככל שהדבר ניתן, להסביר למה, ביוזמת המפקד, אם הדבר ניתן. למרות זאת, אינני מרשה שהחייל ישאל; למה? זה קצת מסובך. זה נשמע פילוסופי קצת. אני רוצה שהמפקד כן יסביר. אם זה רק אפשר, אם ישנם התנאים, ואם יש זמן, שיגיד - למה. ושיצור מצב כזה שהחיילים כל-כך סמינים בו שהם יודעים שאם הוא לא אמר, אז אין מה לשאול. אמר כן - עושים כן, כך צריך לבצע. השתדלתי שתהיה אווירה בהחלט חברית, ויחד עם זאת שיהיה כבוד למפקד, ושתישמר גם המשמעת החיצונית, מה שקרוי שהמפקדים יהיו חפשיים עם החיילים, ומצד שני שיהיה לא-דיסטנס " אבל הצד החיצוני של הענין.

הדרישה הזו היא דרישה מאד מופרזת. כאידיאל זה יפה מאד. אני חושב שהדרישה היא קשה מאד. היא דורשת רמה גבוהה מאד של מפקדים, גם קצת פחיילים, כיוון שלא עם כל אחד אפשר דבר כזה לעשות. אבל כלפי המפקדים זוהי דרישה קשה, ביחוד כלפי מפקדים צעירים. למפקדים מבוגרים בעלי נסיון, בעלי אינסליגנציה ובטחון עצמי - זה הולך. הוא באמת יכול להיות חפשי עם החייל ולתת לו הרגשה חברית. אבל אם המפקד הוא יותר צעיר, חסר בטחון, חסר אינסליגנציה - הדבר יכול כהחלט ליהפך לחרב-פיסיות, לקטסטרופה. למרות זאת אני דבקחי בקו הזה. לא בכל המקרים הצלחתי. אבל כאותם מקומות שהצלחתי להכניס את הדברים האלה - ראיתי ברכה גדולה. גם אני, גם אותם חיילים, גם אותם מפקדים שהצליחו בקו הזה. לא כולם הצליחו בקו הזה, כמובן שלא. "האכזבה" החיובית הגדולה שלי במלחמה דווקא בשטח הזה - אני חושב שהדבר הוכיח את עצמו, במצבים הכי קשים. אני לא יודע על מקרים של בעיות משמעת. קודם כל, לא ראיתי מסכיבי - והייתי עם האנשים, לא הייתי רחוק, הייתי יחד אהם. במצבים הכי קשים לא ראיתי בעיה. להיפך, אני חושב ש- שזה דווקא עזר.

היו"ר אברנט:

אחה מדבר על המלחמה.
כן, בטח. אני זוכר תקופה מאד קשה, אחרי מעבר הגשרים,
שהיחידה היתה במצב חמור. אלל לא היו בעיות משמעת.

ע. יאירי:

אנשים ביצעו, כאשר המפקדים פנו אליהם בצורה כמו שאני רצייתי. עם המלה הטובה,
עם ההסבר, ועם המלה הקשה כאשר צריך. לעומת זאת, אני זוכר כמה מקרים שזה לא
היה כך. כאשר המפקדים לא היו מהסוג הזה שעליו דברתי. אני באמת חושב שהדרישה
היא מאד קשה. היה מקרה שאוהן|מפקד לא הצליח לעשות את מה שאמרתי. הוא הלך
יותר מדי לצד החברתי והנעים, וזה לא הצליח. כי היתה חסרה לו אותה אפשרות
לסובב את הכפתור בסאה ושמונים מעלות ברגע המחאים, כאשר הוא אומר את המלה.
המקרה הזה הוא דוגמה של אי-הצלחה של אחד שנקט בכיוון הליברלי יותר מדי.
לשמחתי, לא היו מפקדים שנקטו בצד הטירני לחלוטין. לא היו דברים כאלה.

כאשר אני הייתי מסכם, לו הייתי צריך לעשות זאת מהיום -
הייתי עושה בדיוק מה שעשייתי. עם סוג החיילים האלה, עם סוג המפקדים ברמה זו.
הייתי משאיר אותו דבר בדיוק. מה שכן הייתי מחקן - הייתי עוד יותר מקפיד לצד
הנוקשה והטירניות בנושאים הטכנים -

ניקוי נשק, דברים כאלה.

לסקוב:

זה מחקרב לזה. אבל אולי יותר דבר שאולי לא כל-כך
אופייני לנו, אלא יותר ליחידות פמוכנות - למשל, משמעת
דרכים. דברים מסוג כזה. הרבה יותר טירניות בנושא של שמירת ציוד.
אבל בשאר הדברים - אני חושב שהייתי בסדר. ההופעה של החטיבה היתה הופעה.
הצורה של החיילים, ההופעה שלהם, שמירת הנשק. ההרגשה היתה טובה.

היו"ר אברנט:

על כך הייתי ~~מקפיד~~ מקפיד.

העד: אל"ם ע. יאירי

ע. יאירי:

סך-הכל הייתי עושה מה שעשיתי. יותר מקפיד ביד
הקשה בצדדים היותר טכניים. אני חוזר כפעם השלישית:

זוהי דרישה קשה מאד.

ידין:

היות והזכרת את ענין משמעת רכב, הרי הקריטריון
הראשון הוא יותר - והמלה "סירניות" איננה הולמת,
כי יש בה יותר שלילה ואני מכין שאתה ככל-זאת רואה זאת בחיוב - אבל משהו מעין

קפדנות.

חסרה לי המלה.

ע. יאירי:

הקפדה.

ידין:

אחרי-כן אנ.

אג

לא כל כך בעיה של סירניות, סירניות זה עריצות ולא זה המלה, בודאי. בודאי לא לזה החכונת.

נחת דוגמא לענין רכב. השאלה שלי היא איך אחת משיב -

אם השגת - אח המסמעת היום-יומית, הרוסינית של פקודות מסכ"ל, של פק"ל, של פקודות-קבע, שזה חייב להיות באפן אוטומטי, וזה לא רק לענין של יחס בין המפקד והחיל, אלא באיזה מדה המפקד, בין אם ברכות או לא ברכות, באיזה מדה הוא עומד על ההקפדה היום יומית של הבעיות האלה. זאת השאלה: מה היה המצב ומה המצב היום? מה היה אז?

היינו כמצב די טוב, אבל, עדיין לא מספיק.

ע. יאירי:

זה מסמעת קרב, זה הסרואה, זה שמירת נשק והכל. זה לא פקודה שאתה נותן לו כל יום.

ידין:

הבעיה היא החצובה. תמיד יש לי דילמה שאני יכול במחיי-יד להרוס את כל העסק. אם אני באמת רוצה להקפיד על קוצו של יוד, נאטר סמרכז החרב צריך להיות בדיוק בקצה הזוית של ג' הדש. לפי הפקודה זה כך צריך להיות. אני יכול לעמוד על כך, ואז לא ישאר לי חיל. לא ישאר לי חילים, אם אני עד כדי כך אקפיד ולא אוותר בצורה נוראית.

ע. יאירי:

א, למה החכונת במסמעת בענינים טכניים?

ידין:

שמירת ציוד. סיפול בציוד, סיפול בנשק, זה נוגע לחיל רגלי. אני ג' יכול מיד להשליך לחילות אחרים. בסיפול המונע, החלפת שמנים, פתיחת שרשרות, רווחים בתוך השיירה, כל הצדדים האלה שהם נחלשו אצלנו.

ע. יאירי:

כמה זמן שהה אצלך אותו מפקד עם אותם חילים מ-מ"כ ומסקי-מחלקות?

לסקוב:

הייתי כל כך מופתה בדברים האלה, פעם. זאת בעיה. ~~ממקראתה~~ מפקד כהן, במקרה הטוב ביותר היה חצי שנה מפקד על חיליו.

ע. יאירי:

לסקוב:

לוא היה שנה וחצי אוחו מפקד כחה, היה יוחר טוב?

ע. יאירי:

היה יוחר טוב. אין ספק. הבחור גומר קורס מ"כ ונהיה
מ"כ לשלשה חדשים ורץ לקורס קצינים. וזה, כשהוא לא

מוצלח כל כך, כי אם הוא סאד מוצלח יתכן ויקחו הוא אוחו לקורס קצינים מיד עם
סיום קורס מ"כים. ואז הוא בכלל לא יהיה מ"כ וירוץ מיד לקורס קצינים, וזאת
קסטרופה. ז"א, דוקא הטובים ביותר ירוצו לקורס קצינים לפני שהם היו מ"כים.
אז במקרה הטוב סאד, מפקד כחה יש עד חצי שנה. כל מה שהוא למד על כשרם של החילים
ועל כשרו, כל מה שהוא קיבל על הראש - הלך לאיבוד. וזה הדרג עם הבעיות; מ"כ סמל,
מ"מ צעיר ואחר כך מ"פ.

לסקוב:

השם אסא קדמוני, מוכר לך? הוא היה אצלך או ביחידה אחרת?
אתה יכול לתאר בקצרה מה קרה עם הבחור הזה?

ע. יאירי:

לא. אני לא יודע. שמעתי עליו. היה כנס קציני חי"ר לפני
כמה זמן, הוא עלה על הבמה,

לסקוב:
אני פשוט לט מכיר אוחו.

לסקוב:

. מה קרה אתו?

ע. יאירי:

אני פשוט לא מכיר אוחו.

לסקוב:

היו אצלך חופעות של אי-אמרת אמת, סחיבה מחבר, ונדליזם ביחס
לפתנה, גנכת חמסות בשביל הרגיל?

ע. יאירי:

היו. לא כחופעה של מי יודע מה. היו חופעות, אבל לא
כמדה חסורה. היו חופעות כאלה.

לסקוב:

אמרת קדם שהשהוח של מ"כ זאת שלשה חדשים עד הצע שנה.
כסופו של דבר, ללמד איך להחדיר משמעת מאוחו טוב של

משמעת שאתה מדבר עליה, זה נעשה בתנאי שיש אא מגע פנים אל פנים בין אוחו מ"כ

אג

לכין החילים שלו, בין אותו פ"מ והחילים שלו. ז"א, זה מסתובב במסגרת של המחלקה. בחטיבה
מה הנסיון ~~אח"כ~~ שאתה עליה פיקדת? אפשר היה לפתח רמה של משמיע ושל החדרת משמיע
בדבכים האלה, או שאתה עמדת בפני מצבים שחלק מפקודות מסוימות לא יכלת לעמוד בהן?

ע. יאירי: יכלתי, לא במדה מושלמת בגלל הסיבוב הנוראי. זה היה

הדבר העיקרי. דבר אחד זה, זה: החלופה הנוראית, הסבוב
הגדול. דבר שני זה העסוקה מבצעת. הרי החילים אין להם בכלל מחנה. ~~אח"כ~~ בעתון עכשו
על רמה כושר גופני בצה"ל, לנדאו, ואמר שמוצאים במחנה / מדריך כדור-סל. זה בחור שאיכד
קשר ככר עם צה"ל. איפה ~~אח"כ~~ יש מחנה כזה? למי יש מחנה? איפה יש מחנה? לחיל רגלי
יש מחנה? אין דבר כזה. יש אבל זה ריק. יש שלשה חבר'ה ששומרים על המקום.
החיל או שהוא בקורים או שהוא ~~א~~ באמון מרוכז, בסידרה. יוצא לחופשה של 4-5 ימים
הכיתה, חוזר מחופשה והולך לקו. חוזר מהקו - יוצא לחופשה של שבוע והולך לאמון.
אין לו מחנה בכלל. הוא בכלל לא מאורגן לאיזה שהוא בית. אני זוכר שהיה ויכוח אצל
הרמטכל בנקודה הזאת ואני אמרתי שחובה לגדדיל את פרק הזמן שבין האמון לכין
העסוקה, ~~אח"כ~~ ורק מסכה אחת: שישבו ארבעה ימים במחנה. שיהיה דגל, שיהיה מטה,
שיהיה סדר, שיהיה נקודתן, שיהיה איזה שהיא מסגרת. אני ראיתי בזה חשיבות ולא
הצלחתי. ואז, כל האופי הוא של נע ונד. אופי כזה ללא בית, אחת חי עם הקיס-בק, או ~~אח"כ~~
שאתה במשאת, או ~~אח"כ~~ שאתה במוצב, או שאתה באהל סיירים. אין לך אף פעם
מחנה.

לסקוב: היו נסיונות של השתמטות ~~אח"כ~~ של אי הגשת עזרה לפצוע,

של להסתדר ללוות פצוע החוצה? אצלך או ביחידות שכנות?

ע. יאירי: אצלנו, לא. עד כמה שידוע לי - להפך. היחה הופעה מסוכנת

של עורך עזרה לפצועים, אבל לא מחוץ רצון להסתלק משה-

הקרב. אנחנו כנראה טעינו בענין הזה. אני לא בטוח שאני צודק. אני עוררתי את
השאלה הזאת בכנס קצינים, אם אנחנו לא עושים טעות: מרוב החנוך לטיפול בפצוע, יכל
להיות שכסופו של חשבון אנחנו משלמים כיוקר. זה מאד אכזרי. ניקח טזב קיצוני:

נניח שאיננו מטפלים בפצועים; אלא בסוף כיבוש היעד, יתכן שכיבושו של היעד יהיה יותר זול ויותר סהיר כי כל המאמצים מרוכזים בכיבוש היעד. בו בזמן, שאם כלנו נתעסק אך ורק בפינוי הנפגעים ולא במילוי המשימה, לא נבצע את המשימה ואם הפצועים נפנה, ובסופו של דבר המחיר יהיה יותר יקר. אני חושב, שמקרה אחד כזה קרה לנו. יכל להיות שמקרה כזה קרה לנו בקרב האחרון האחרון לפני הפסקת האש בשעה האחרונה בסביבת איסמעליה. שם פעל גדוד צנחנים מילואים, אני חושב ואינני בטוח, שמרוב הלהיסות לעזור לחבר'ה הפצועים ולטפל בהם ולפנות אותם מהמקום, יתכן שזאת הסבה שלא לקחנו יותר ממה שלקחנו. זה נשמע אכזרי ואני לא משוכנע בזה, אבל עוררתי את השאלה. יכל להיות שאמיר יכל לספר יותר על כך. אם כי התורה קימת ואומרת: לא מטפלים בפצועים אלא רק החובשים בלבד, עד גמר כיבוש היעד. זאת התורה. אך, אנחנו כנראה הגזמנו. מרוב הלהיסות לעזור לחבר. אבל, השתמטות - חס וחלילה. להפך.

י. יריין:

נזכרחי ברגע זה, שתוך כדי השלבים האחרונים של המלחמה,

היו אצלי שלשה אנשים, נדמה לי שהם היו בחסיבה שלך, אבל

בהרכב הסופי הזה של מילואים, סדירים וכיוצא בזה. אחת הטענות שלהם, הם היו מזועזעים, זה היה מיד אחרי הקרב, הייתה להם איזה טענה על מישטר ונוהל ביחס בין אנשי מילואים ואנשי צבא-קבע. לא דברו עליך, אלא אמרו לי שיש איזה אי-אמון בין אנשי המילואים ובין קצינים של קבע. יש איזה הרגשה שזה עם אחר, סוג אחר, ולא הייתה כאילו שפה משותפת.

האם כחונך שצה"ל נוחן אאאאאאאאאא לקצינים שלו, את העובדה

שבזמן גיוס 80% מהצבא זה אנשי מילואים, האם בחונך לקצינים נוחנים מספיק אאאאאא על אלמנט מה זה איש מילואים, איך מטפלים באיש מילואים, מה בעיות המשמעת והמשטר של איש מילואים? האם זה אותו דבר בדיוק כמו עם סירונים?

ע. יאירי:

אחה כל כך צודק. בדרך כלל יש לי דוגמא מפני. אני בכלל לא
היתי מודע לדבר הזה. אני חיתי לי בחוץ הקליפה שלי, בחטיבה

הסדירה, די בחוץ בקבוק דבש, אהא חכר'ה יוצאים מהכלל, ובכלל לא הנאתי בחשבון שכל
החטיבות הסדירות

העסק הוא מילואים, לא חשבתי על זה אף פעם. הרי אהאשהאשה הוא פסיק. כל העסק הוא

מילואים, לא חשבתי על זה אף פעם. בסוף המלחמה הבנתי את הנקודה הזאת. אני גם

אמרתי אחרי המלחמה שלא הערכתי בכלל מה זה, לא הערכתי מה הפוטנציאל שיש בזה ועד

כמה אנחנו תלויים בכך.

זה לענין המודעות, אני מעצמי יכל להגיד לך שלא הייתי

מודע לזה בכלל. לבבי הענין של היחס - לי היו יחסים מצוינים.

ידין:

בזה אתה מסכים שהצבא הסדיר, צבא קבע, הקצינים, לא

היו מודעים לכך שיש מילואים.

ע. יאירי:

אני חושב, שהרכה דברים מורתיים גם לא מעדכנים אותם.

אלה חכר'ה בלתי רגילים שרוצים ללמוד. ביחוד חכר'ה שלנו

הם יוצאים מהכלל.

אגרנט:

כאיזה מובן יש השלכות לזה?

ע. יאירי:

פרט לאמירה הכללית של חוסר מודעות לענין הזה אינני יכל

לפרט. זה חוסר מודעות לכך שמרבית הצבא זה צבא מילואים.

צריך את החכר'ה האלה לעדכן בחומר מורתי, צריך לדעת איך להתנהג אחם. כיחוד אם כל

מה שאמרתי קדם זה נכון, ה הרכה יותר נכון לבני המילואים כי מה אני לא יכל לקחת

בחור בן 38 ולתת לו צעקה: "שמאלה פנה". מה צריך לדעת איך להתנהג והמלה הנכונה.

ידין:

יש כאן שני אספקטים לבעיה: 1. שזה מחנך את הקצינים

שלו כאשר הם בצבא סדיר והם עוברים ליחידות סדירות ומי

שנשאר בצבא קבע, אם הוא לא פחות או יותר באישה מפקדה ושרותים, הסצע הישיר שלו

הוא עם אנשי סדיר, ופתאום באה המלחמה והוא נחקל כאנשים מצוינים אמנם אבל סוג אחר מאלה שהוא רגיל וחונך לפקד עליהם, וזה יוצר בעיות וכנראה שלזה לא די מודעים. בעיה נניח, היא בעיה לא פחות חשובה, זה שאחד היסודות של חוק שרות המילואים - והוא עדיין קיים - לא רק שמוחר לביים איש מילואים חדשיים או חשש בשנה, אלא שמוחר לקרוא לו 1-3 ימים לחדש ו-1-3 ימים לחדש בחוק המקורי, כוונתו היתה כדי שהמפקדים יקראו אנשים ויעדכנו אותם מכחינה הסברחית, מכחינה מקצועית ויצרו גם את רוח היחידה. השאלה אם הבעיה הזאת היתה.

אחרי רשמה שא

6672

ידין:
א. דרורי

השאלה אם הכעיה הזאת באמת הייתה?
אני יודע שבצנחנים במילואים, אני פשוט היה
לי מז"ל. למדתי באוניברסיטה וביקשתי מינוי חירום.
אז הייתי מפ מילואים. אז ראיתי מה דויד עשה. דויד אחת לחודשיים בערך היה קורא
את הקצינים למסע טופוגרפיה כלילה, לאימונים. הוא היה עושה את זה מדי פעם.
מה קורה בשעה כזאת אינני יודע.

ידין:
א. דרורי

כסך הכל בצה"ל?
אינני יודע. אני מסוגר כל כך בקריה.
שאלו שניה שהיא קצה עדינה והייתי רוצה שתענה לי
מה שאתה יודע. אם אתה לא יודע, לא. אבל אם אתה

ידין:

יודע - שתדבר.

א. דרורי:

בקשר עם כל בעיה של סורל במסטר ומסמכת יש חשיבות
עליונה - ואינני חושב שעל זה יש עוררין - להתנהגות לסופת, למה שאנחנו קוראים
התנהגות הולמת במשמעות הרחבה של קצינים. השאלה שאני שואל: כמה שהקצין יותר
ככיר הכעיה יותר חשובה. מה דעתך על הנושא הזה בצבא עד התחלת המלחמה?
דעתי שלילית, לפני המלחמה וללא כל קשר איתה. היא
רק התחזקה אחרי המלחמה הזאת, אני לא הייתי סרוזה.
אני לא סרוזה עכשיו. אני מדבר על הרמה הסוסרית בכל, בצניעות.. אני מדבר על
זה בדוגמאות בוטות: אחי סרג'ז רכב עם ציפוי קורדרוי. אחי מרגיזות מסיכות - אם
אני יכול להשתמש בסגנון כזה של דיבור - כשמוציאים כספים מוגזמים לדעתי על פרחים.
אני יכול לדבר על ההשלכות של זה הלאה. מה אומרים האנשים שרואים דברים כאלה.
סרג'ז אחי תופעת השימוש בנהגים, אם כי זו פרובלמה. אני לא אומר שלא. יש לדעת.
יש הבדל אם הילד חולה וצריך להסיע אותו לבית חולים, או אם צריך לקחת את הילדה
לקונצרט. זה מספיק חד כרי להסכיר. אני הייתי רוצה לראות צבא שהקצינים שלו מתנהגים
הרבה יותר בצניעות באורח חייהם, בשימוש ברכוש הצבא, הרבה יותר הקפדה על הצד הציבורי
של הדבר הזה, על ההגינה הציבורית. הייתי רוצה שקצין אם יש לו לחקן מנוע פרטי

שלו, שלא ייכנס לסדנה צבאית, למרות שהוא לא לוקח שום חלק בסדנה הזאת, שום דבר. הוא משתמש אפילו בכלי העבודה שלו. שלא יפתח אפילו פתח, שמישהו יראה אותו עובד, מחקן אח המכונה הפרטית שלו בסדנה צבאית, למרות שזה לא עולה לצבא אפילו פרוטה אחת. אפילו מפתח כרטיס יש לו. לט צריך לחקרב בכלל. עד כרי כרץ קיצוני. כי לזה קשורים הרבה דברים. ואז זה יחד עם ציוד, ואז זו דוגמא לאחרים. וזה קשור ביושר. וזה קשור לדיווח אמת. וכו' וכו'. אני יכול להתחיל כמעט דברים ולעבור הלאה. מפרחים או מפתחת כמויות עצומות של כקבוקים אני יכול לעבור הלאה, לתחמושת.

זה נידון: אגודת י"ח י"א לפי דעתך ^{להשיב} כקצונה שהיא קצונה צבא קבע?

הייתי רוצה להאמין שזה אפשרי.

אגודת י"ח י"א

במה זה תלוי כרי להשיב את זה?

נידון:

זה חינוך, זו דוגמא מלמעלה. אני אחן לכס דוגמא מעצמי. אני עכשיו יושב במסכל. וכל מה שיש לי עשות זה לנסוע

אגודת י"ח י"א

טרמט השרון בכקא למסכל, כמו פקיד. אני פקיד, גוסר, חוזר הכיתה. לשם מה אני צריך נהג צמוד? אני לא צריך. אז אני כפרינציפ ובאופן מופגן נוסע ללא נהג. מבקש פעם בשבוע לארכע שעות נהג פני לעשות סיפול למכונה. אז אני דון קישוט. מישהו יקח מזה חיקוי לדוגמא? שום דבר. אז אני מרגיש לי טוב שאני צדיק כזה. ככה הייתי רוצה שיהיה. כאשר חסרים נהגים לזחלמים. אני שומע שיש משהו בכיוון הזה ששמים נהג לשלשה. ממה דבר כזה נובע? זה רק אם אנשים רגישים לנקודה הזאת. בשטח הזה אני מאד לא מרוצה.

מה כיחס להתנהגות מוסרית של קצינים בזמן מילוי תפקידם נידון:

חיילות תחת פיקודם וכיוצא בזה?

אני לא נתקלתי בזה. כאשר הייתי במפקדה קצת היה לי חשד שפא יש משהו. נשארתי ללילה לבדוק את הדבר.

אגודת י"ח י"א

לשטחתי לא מצאתי דבר.

זו לא דוגמא מסוג התופעות שהן שכיחות? נידון:

במכיבה שלי זה לא היה. יכול להיות שבמפקדות או אגודת י"ח י"א

674

במקומה אחרים.

ידין:

עכשיו שאלה אחרונה בכיוון זה. אני הכנתי שאת

החופעות הללו (א) כדי שישבו אותן, צריך להחליט

שזו הדמות שרוצים שתהיה ב) ואז לתת פקודה ואחר-כך להקפיד לעשות את זה. האם

יש תופעה או אין שהנוהג כצבא כהתיחסות כצבא לעבירות או לאי התנהגות נאותה של

קצינים, כמה שהם יותר גבוהים, היא שונה מאשר כלפי קצינים או חיילים? במלים אחרות,

אם הם עוברים עבירה, לא קוראים אותם בכלל לסדר. או אם כן קוראים אותם לסדר,

העונש שהם מקבלים על אותה עבירה, למרות שהם קצינים, הוא יותר קטן, נאמר מאשר

היה מקבל את זה חייל אילו היה עומד לברור, למשפט על אותה עבירה. יש תופעה כזאת?

א. דרנביץ ✓
בכלל?

בכלל?

ידין:

בכלל.

א. דרנביץ

לא נחקלתי. אני מניח, אני לא יודע. אני מניח שזה

כנראה בכיוון הזה.

ידין:

לפי השקפתך אני כבר יכול לתאר לעצמי את החשובה, כי

אתה מאד ברור בהשקפתך. קצין שנחפס בגניבה ועמד לדין

והורשע - יכול להיות קצין?

א. דרנביץ ✓
לא יכול להיות.

לא יכול להיות.

ידין:

יש מקרים כאלה?

א. דרנביץ ✓
שמעתי כאחרונה כעתון שהיו מקרים כאלה. אינני יודע

מה היה המשך.

מה היה המשך.

ידין:

כלומר, עכשיו אני רוצה לעשות את ההשלכה מזה. קצין

שמועמד לדין עבור עבירה, אפילו אם הוא לא נשפט

להורדה בדרגה או למאסר, אבל עצם העובדה שהוא קצין שבעצמו כלחי מסשששש, אינני

מתכוון כרגע בדרגים מסוג הזה של אריק ורסוס גונן. אני מדבר כרגע על עצם העובדה

שהוא לא מילא הוראות ולכן הוא עומד לדין. האם בענין זה יש לך הרגשה של מקילים

ישיבה קי"ח - אהחצ

צ. גנדי יא/י

מסמכים, נוהגים בסדר?

יא/י
א. גנדי

רק הרגשה, הרגשה שמקילים, יכול להיות שאני בכלל
טועה. אולי זה בגלל שאני כל כך טרובז.

אתה טרובז על הנושאים האלה?

ידין:

כן, אני טרובז על זה.

יא/י
א. גנדי

או אתה טרובז בכללי?

ידין:

יא/י
א. גנדי

אני טרובז על הדברים שאמרחי קודם, כורה לי שיחה.
"גנדי" עשה פעם דבר יפה. הוא כינס את כל המפקדים
של הפיקוד ואמר: כל מה שעל לבכם תשפכו, אשר לדעתכם צריך לתקן אותם. אינני יודע
אם הכל כן נתקן או לא נתקן, אבל כל מה שאפי אשמע אני אעביר לרמטכל. הרעיון מצא
חן בעיני. אני זוכר את הדברים שדיברתי לפני המלחמה. עם הפרחים, עם בקבוקי הסמפו
ועם קופסת הסיגריות. קופת סיגריות אני לא יכול לקחת במשרד. אני צריך לשלם את זה.
אני צריך להראות בצורה מופגנת שאני משלם. כל הדברים האלה הציקו לי גם קודם.

מסתי אתה אלוף משנה?

היו"ר אגרנט:

שנתיים.

יא/י
א. גנדי

אתה בספ"ק? אמרתם את דעותיך? היה אספ"ק אהחצ אלא לדברי

ידין:

משטר ומשמעת?

לא היתה לי הזדמנות.

יא/י
א. גנדי

לא היתה לך הזדמנות.

ידין:

אם היתה לי הזדמנות, הייתי אומר את זה.

יא/י
א. גנדי

בשנתיים שאתה היית, חוץ מאחרי המלחמה, לא היה דיון

ידין:

בספ"ק? א

6676

בנושאים האלה לא.

ז"ל א.
א. דרנגוט:

יריין:

ובכלל בספ"כ לא מותר היה לארס לקום להגיד מה
הוא חושב? אתה מציין את מה שאלוף זאבי עשה.
לא היחה לי הזדמנות, היו כנסים אבל רק לענין
המלחמה.

ז"ל א.
א. דרנגוט:

יריין:

בספ"כים לא היה בזמן שאחה היית?

לא.

ז"ל א.
א. דרנגוט:

לנדוי:

בקשר עם הענינים האלה של התנהגות, היות ואני
רואה את הדברים הקרובים לליכך: שימוש פרטי

כרכב צנאי, קראתי דיונים שהחקיסו על כך במסכל ובפורומים אחרים. אחת הטענות היא:
אני עובד כל כך קשה, אני לא סתם פקיד, אני יוצא בשש בבקר וחוזר באחת עשרה בלילה.
פקיד רגיל יכול לזדר לאשתו, הוא מביא את הירקות מן השוק. לאשתי אין העזרה הזאת.
אז מגיע לה שהנהג שלי יעזור לה, או פתרון אחרץ חנו לי את ההלוה שהאפשר לי לקנות
רפב פרטי לאשה. מה הפתרון שלך? זו בעיה כאילו צדדיה, אבל חשובה.

ז"ל א.
א. דרנגוט:

הפתרון שלי הוא כל כך אידאליסטי שאי אפשר להגיע
אליו. הרי למעשה אמרתי כבר בדוגמא, אמרתי שהייתי

רוצה שהארס עצמו יבין, הקצין שעושה זאת, מה מותר ומה אסור לו. ז"א - ניקח
מקרה קיצוני: ילד לבית חולים - ברור שכן, בהחלט כן. להסיע את הילדה אחת לשבועיים
לקונצרט - הס מלחשוב בכלל. ז"א - אני כרגע לא רואה בכלל את הפתרון הטכני. מבחינה
טכנית אני לא רואה את הפתרון. מקצינים מוכרחים את הרכב הצמוד, משום שתנאי שירות
כאלה אין בכלל בעולם. הייתי כאמריקה, ראיתי אתך זה. אתה חי בחוץ המחנה, אתה
חי בו, יש לך רכב שלך, אתה נוסע ממקום למקום. מה אתה יוצא מהבית, נוסע לרמת
הגולן, אחר- כך אתה יורד. לא נצא מהדוכר הזה. רכב צמוד חייב להיות. הוא כן צריך
לשמם למטרות פרטיות בצורה שאני רואה אותה. כלומר שזה בסדר. אינני יודע איך
להסביר את זה. אם הייתי רמטכל הייתי אומר: רכוחי, בכנס מפקדים כל שבוע להביא
דוגמאות מה מותר ומה אסור. האם יתכן שנהג יסיע גשוח קצינים לבית קפה וישב בחוץ?

ויחכה להן שיגמרו את הקפה? זה כמעט ברור לכולם. אני מקוה. אז צריך להבין מה כן ומה לא. להימלט מזה אי אפשר. עכשיו אני באמת גיכוד גדול כאשר אני יושב במטכ"ל. ככל זאת היו זמנים מקודם שלא הייתי. וכאמת מדי פעם הנהג היה עושה דבר כזה, אחת אני לא יודע לכמה זמן, כאשר הייתי מרגיש שאין לי ברירה, אין לי ברירה. אז הייתי עושה את הדבר הזה. כל החטיבה ידעה על זה שאני מלכת בענין הזה: כן לשלוח את הנהג או לא לשלוח את הנהג. בצורה מוגזמת הייתי עושה את זה, שידעו שאני מלכת בענין הזה.

לנדוי: האם מבחינה חומרית קצין נאמר בדרגתך יכול להתקיים

ולקיים את העקרונות שלך, או האם הוא צריך להשתמש

בכל מיני דברים הנספחים למשרתו?

ע. יאירי: בדרגתי - ואשתי עובדת - במשכורת שלי ושל אשתי

אפשר לחיות בכבוד יוצא מהכלל. שום דבר לא צריך

לא מהצד ולא כלום. אבל אחד כמוני שאשתו לא עובדת - אז זה כבר לשם כל כך אי אי אי,

מסנדרד אצאצאצא המקובל היום, לא במסנדרד של הורינו. החשובה היא חיובית. הייתי

אומר שאפשר. אם האשה עובדת, בכלל אין בעיות.

אחרי כן איו

זה גם נכון לגבי קצינים בדרגות יותר נמוכות,
אבל זה קצת שונה.

ע. מע יאירי

באיזה דרגה מתחיל להקושי?

לנדוי:

נדמה לי שרס"רים, סמלים, רבי סמלים. בחבורה הזו
הפיצוי העיקרי למעשה צריך להיות חוטרי. כי מה
האידיאל הגדול בכיוון כרגיס בסנקים?

ע. יאירי:

שאלה אחרונה - המושג שלך על המשמעת, ואני מבין
שאתה גם קיימת את זה הלכה למעשה - מהאים להענתך
ליחידה של אנשים בעל תודה כמו הנח"ל המוצנת. אי אפשר להגשים את זה ביחידות
בעלות חשב אישי אחר? או שכן?

לנדוי:

אפשר. עם ספקדים בעלי רמה שאני דורש אפשר. קצת יותר
קשה, אבל אפשר. היה לי נסיון בשהייתי מפקד גדוד
50, נח"ל מוצנת, ולא כל החיילים כוגרי שמיניות ומצית טוב". היו לי שתי פלוגות
כרסה נמוכה מכחינת החינוך, לא-של וכן הצלחתי. עם חכרה שבאמה היית אומר אין
מה לעשות. והיו לי קצינים מצויינים ומנהלי מחלקות מצויינים והצלחנו בעבודה.
מכחינת הסיכוק העצום שיה לנו, זה דבר חשוב, אבל זה דורש מאמץ והשקעה.
מי היה מפקד גדוד 50 שהחליף את גולני ונכנס לקרב?

ע. יאירי:

ייה.

ע. יאירי:

הוא אמר לנו שכשהוא קיבל את המוצבים מגולני

ידין:

קיבל את התחמושת הגרועה ביותר, פגזים עם סנפירים עקומים
ואת המקלע זרקן
היום בדיוק היה מה אמר דרור. שאלנו אותו אם הוא ידע על הדברים האלה, והוא
אמר שהוא שומע על כך פעם ראשונה. מה דעתך על הכעיות האלה?

על המקרה הספציפי הזה אינני יודע.

ע. יאירי:

אמל הבטחה

לא שמעתי על כך סדרורי?

יריין:

ע. יאירי: שמעתי הסוג דברים, אינני זוכר כל מה שמעתי.
אבל הבעיה של ההחלפות מן ידועה, ולא היינו הצדיקים
הכי גדולים בענין, אלא מפקדים שהתעקשו לענין. למשל סג"ד 890, איציק מרדכי
שהוא היה משובע לענינים האלה, והוא דאג שיושאר במצב הכי טוב והכי מסודר, וממס
ראה את זאת כאתגר, אבל בדבר הזה אף אחד לא היה צדיק, וזה היה לניצול להשלמות
ציוד ולדפוק את מי שמחליף אותך, זה היה "א-יינר" עסק.

זה סימפטום של מה?

יריין:

ע. יאירי: מבחינה כלכלית גרידא, זה שיטה נכונה - להתליף ציוד
קבוע, ואנשים מתחלפים. כאשר הקשר הולך, הוא
לא יקח אחר דבר מה ששירת אותו במחידה? את המערכת?

יריין: בסך הכל, מה לדעתך עדיף - אנתנו הרי למעשה ממשיכים
במצב זה עכשיו - אחזקת הציוד כקבע והחלפת האנשים
עם כל מה שיוצא מזה - סחיכות וגביבות, ומסטר ומוראל? או שיחידה באה ונכנסת
עם היחידה שלה?

ע. יאירי: ציוד קו. בחשבון כספי בסופו של דבר, אין ברירה.

היו"ר אגרנט: האם יש לך איזו דעה על שיטת הקידום בצבא? האם יש
לזה, לדעתך, קשף למשמעת בצבא?

ע. יאירי: לא. לא גיבשתי לי דעה בענין זה. אם מקבלים את
הדרושעת שאני דורש, זה יכול להיות קריטריון לקידום,
אבל יכול להיות שזה יהיה קריטריון יותר מדי גבוה שלא יהיו אנשים שיקודמו לפי זה.

תיו"ר אגרנט:

אבל בדרך שזה נעשה, יש לך דעה שה נעשה בצורה
לא אובייקטיבית? בצורה של פוורטיזם?

ע. יאירי:

בודאי שלא בדרך אובייקטיבית. לא יתכן שזה יהיה
אובייקטיבי. יתכן שאם זה ייעשה בדרך אובייקטיבית,
עלולים לעשות טעויות נוראיות. אומרים, הוא קיבל תפקיד כי זה וזה מכיר אותו.
אבל יכול להיות שאילו זה היה נעשה באובייקטיביות, איננו עושים בעיות חבה
יותר גדולות. אני בכלל אינני בסוף אם אי-האובייקטיביות לא משלמת בנושא הזה
של קידום. אני שומע טענה - בגלל זה שמוטה מכיר אותו, הוא שם אותו. יכול
להיות שאם הוא לא מכיר אף אחד ומעלה, אז הוא עלול לעשות טעויות גדולות מאוד.
אינני יודע אם הסברתי את עצמי נכון.

תיו"ר אגרנט:

התכוונתי לומר - האם יש קצינים שבגלל זה הם ממורמרים,
שהם משפיע על צורת הביצוע של הפקודות?

ע. יאירי:

יש כאלה. כמובן, בדרך הטבע יש מי שחושב - למה הוא
ולא אני. אבל אינני חושב שזה קיים כחופעה, כענן ששורה
על זה "ל. האם לפי דעתי אינני חושב שזה קיים.

דנין:

ניקח משהו כאמצע - האם לדעתך, מושב היה או רצוי
שיהיה מן דבר כמו ועדת העלאות שמורכבת משלושה קצינים,
וכשיש הצעה, - אינני אומר שההחלטה שלהם מחייבת - אבל כאשר יש הצעה להעלות מישהו
כדרגה, לפני שהפניה מגיעה לרמטכ"ל - חשב הועדה, יופיע הקצין לפניה, הסיחקרון
אותו, ואז ימליצו. האם לפי דעתך זה יכול לעזור?

ע. יאירי:

לא חשבתי על כך מספיק. צריך לחשוב על ההשלכות של זה.
אני חושב בהרגשה, שאם ההשלצה של הועדה לא מחייבת ומהווה
רק כלי עזר, שמסייע למפקד להחליט, שמראה לו נקודה שהוא לא חשב עליה - אז מכחינה זך
לפחות לנסות את זה אפשר.

נבנצל:
 יפה אמרת שקצין בכיר, אם אשתו עובדת, הם יכולים
 להסתדר בחנאים שלנו, בצורה יפה מאוד, אם אשתו
 אינה, עובדת, יש בעיה. האם זה שונה מאשר כל הפקידות הבכירה כמדוינה? יש כאן
 שוני גדול?

ע. יאירי:
 אינני יודע. אני עוסק בשטח שלי. אני מניח שזו
 אותו הבעיה.

נבנצל:
 למעשה, הארץ קיימת על זה, ששף עובד.

ע. יאירי:
 אם ניקח פקיד ממסלה בדרגתי ונשים את התלושים, ונאמר
 שהסכומים יהיו שווים, אז אם לי קשה להסתדר -
 גם לו קשה להסתדר. אבל יש לראות כמה דברים שמשפיעים - למשל לחץ על אשתי, שלא
 רואה אותי בכלל. (אינני מדבר על מצבי עכשיו, שאני בבית. זה בכלל לא מצב נורמלי)
 אבל לפני כן, אני בכלל לא בא הביתה. אז יש לחץ ויש דרישות, ויש אכזבות. אז תגיד
 שככל מקום זה כך, אבל בכל זאת, זה יותר אוסייני לצבא. אז הכסף יפצה על זה?
 יכול להיות שכן. כך שיש איזה משהו. אבל חשובה מלאה לשאלה שלך, לא נחתי,
 ואינני יודע אם יש לכך חשובה. מה ההבדל בינו ~~למקצת~~ אחת לפקיד אחר - ההבדל הוא
 במאמץ הנוראי שהוא משקיע מבחינת אורך הזמן שהוא לא נמצא בכלל בבית. ישנם קצינים
 בדרגתי שלא נמצאים כל השבוע בכלל בבית, לפעמים רק שבת אחת מתוך שבועיים. למשל,
 טוביק חמרי, בא הביתה רק אחת לשבועיים. אז שום כסף לא יפצה על זה בכלל.
 אינני בטוח שזו החשובה לכך.

היו"ר אגרנט:
 אני מודה לך על עדותך.

הישיבה ננעלה